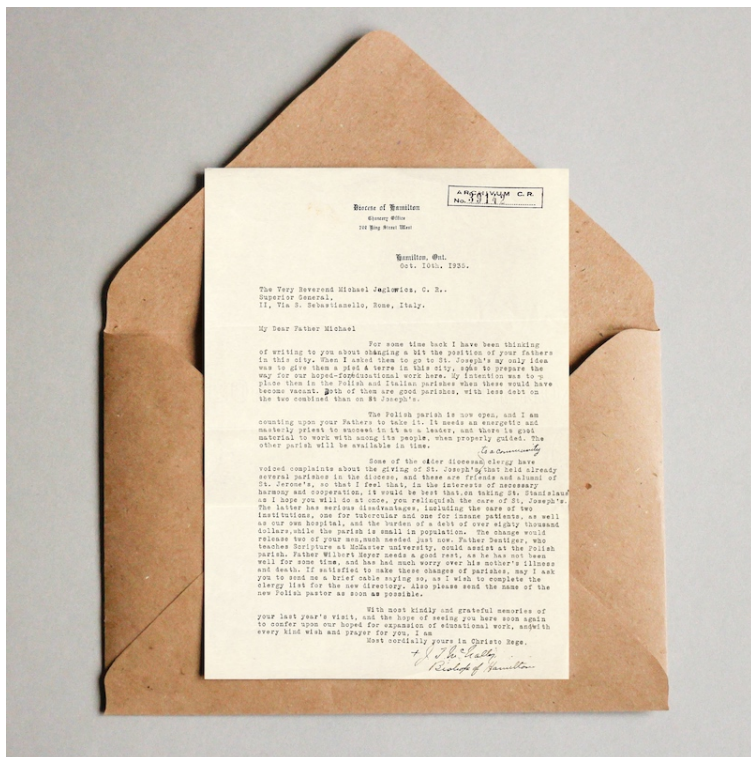

SKARBY Z NASZEGO RZYMSKIEGO ARCHIWUM (#15)

Istnieje pewna interesująca teoria nazwana "teorią czarnej skrzynki". Mówi o przedmiocie, którego wewnętrzna budowa jest albo w ogóle nieznana, albo znana bardzo słabo. Przedmiot taki można analizować jedynie pod kątem jego reakcji na określone wymuszone bodźce.

Prawdopodobnie wielu z nas nie zdaje sobie sprawy, że w naszym Archiwum w Rzymie mamy ponad 200 czarnych skrzynek. Skrzynek, w których przechowujemy skarby naszego Zgromadzenia. Niektóre z tych skarbów ujrzały światło dzienne w różnych publikacjach, ale są tu też inne, które czekają na swój czas...

(O pewnym energicznym i wprawionym księdzu #15)

W dzisiejszym newsletterze przenosimy się do Kanady, do 1935 roku. W czarnej skrzynce (#100) dotyczącej prowincji Ontario-Kentucky znajduje się list bp Johna McNally, ordynariusza Diecezji Hamilton, do przełożonego generalnego Michała Jagłowicza CR. W swoim liście ów biskup prosi Zgromadzenie o rozpoczęcie opieki nad kolejną parafią w jego diecezji.

"Pierwotnym planem [biskupa] McNally była chęć zaangażowania Zmartwychwstańców w apostolat edukacyjny w Hamilton, szczególnie na Uniwersytecie McMaster oraz udostępnienie im parafii polskich i włoskich jako ich bazy. Jednak okazało się, że nie było dostępnym w tamtym czasie żadnych parafii włoskich czy polskich, więc biskup powierzył im tymczasowo parafię św. Józefa, wyjaśniając swoim duchownym: 'Kiedy poprosiłem [ich], aby udali się do kościoła św. Józefa [w grudniu, 1932] mój jedyny plan polegał na tym, aby dać im *pied a terre* w tym mieście, w celu przygotowania drogi do oczekiwanej przez nas ich pracy edukacyjnej. Moją intencją były obsadzenie ich w parafiach polsko i włoskojęzycznych, kiedy te będą nieobsadzone'. Ks. Wilbert Mayer CR rozpoczął formalnie urzędowanie w parafii 5 marca 1933 r. i służył tam jako proboszcz do listopada 1935 r., kiedy trzeba było obsadzić polską parafię św. Stanisława Kostki (Wahl J., *In the Hope of Resurrection*, 91).

List, którym chciałbym się z wami dziś podzielić, mówi o nowej szansie dla Zmartwychwstańców w parafii św. Stanisława, o polityce diecezjalnej i o powodach, dla czego straciliśmy parafię św. Józefa (którą po dwóch latach znowu odzyskaliśmy) oraz o potrzebie nowego proboszcza, który będzie pełen energii i wprawiony w duszpasterstwie.

Dziś takim energicznym i wprawionym księdzem jest Michał Kruszewski, który proboszczuje na św. Stanisławie w Hamilton. Tym, którzy nigdy nie odwiedzili tej parafii, polecam odwiedzić ich stronę internetową, gdzie można obejrzeć fajny filmik zrobiony przy użyciu drona, a pokazujący cały budynek kościoła (<http://stankostka.ca>).

Diocese of Hamilton
Chancery Office
722 King Street West

Hamilton, Ont.
Oct. 10th. 1935.

The Very Reverend Michael Jaglowicz, C. R.,
Superior General,
II, Via S. Sebastianello, Rome, Italy.

My Dear Father Michael

For some time back I have been thinking of writing to you about changing a bit the position of your fathers in this city. When I asked them to go to St. Joseph's my only idea was to give them a pied à terre in this city, so as to prepare the way for our hoped-for educational work here. My intention was to place them in the Polish and Italian parishes when these would have become vacant. Both of them are good parishes, with less debt on the two combined than on St Joseph's.

The Polish parish is now open, and I am counting upon your Fathers to take it. It needs an energetic and masterly priest to succeed in it as a leader, and there is good material to work with among its people, when properly guided. The other parish will be available in time.

to a community

Some of the older diocesan clergy have voiced complaints about the giving of St. Joseph's that held already several parishes in the diocese, and these are friends and alumni of St. Jerome's, so that I feel that, in the interests of necessary harmony and cooperation, it would be best that, on taking St. Stanislaus as I hope you will do at once, you relinquish the care of St. Joseph's. The latter has serious disadvantages, including the care of two institutions, one for tubercular and one for insane patients, as well as our own hospital, and the burden of a debt of over eighty thousand dollars, while the parish is small in population. The change would release two of your men, much needed just now. Father Dentiger, who teaches Scripture at McMaster university, could assist at the Polish parish. Father Wilbert Meyer needs a good rest, as he has not been well for some time, and has had much worry over his mother's illness and death. If satisfied to make these changes of parishes, may I ask you to send me a brief cable saying so, as I wish to complete the clergy list for the new directory. Also please send the name of the new Polish pastor as soon as possible.

With most kindly and grateful memories of your last year's visit, and the hope of seeing you here soon again to confer upon our hoped for expansion of educational work, and with every kind wish and prayer for you, I am

Most cordially yours in Christo Rege,

J. J. Halligan
Bishop of Hamilton

10 października 1935 r.

Najprzewielebniejszy Ojciec Michał Jagłowicz CR
Przełożony Generalny
Via di S. Sebastianello 11, Rzym, Włochy

Mój drogi Ojciec Michale,

Od jakiegoś czasu noszę się z zamiarem napisania do Ciebie o małej zmianie dotyczącej posługi twoich ojców w mieście. Kiedy poprosiłem ich o objęcie parafii św. Józefa, jedyną moją intencją było danie im *pied a terre* w mieście w celu przygotowania gruntu na przyszłą, oczekiwaną przez nas, pracę ich edukacyjną na tym terenie. Moją intencją było umieszczenie ich w parafiach polskich i włoskich, kiedy te byłby dostępne. Obie są dobrymi parafiami i w sumie z mniejszym długiem niż ten jaki ma parafia św. Józefa.

Obecnie polska parafia jest nieobsadzona i liczę na twoich Ojców, że ją wezmą. Potrzebuje ona księdza, który byłby energiczny i wprawiony, aby mógł prowadzić ją jako leader. Parafia ta ma potencjał, który można wykorzystać, kiedy będzie ona właściwie zarządzana. Druga parafia będzie dostępna za jakiś czas.

Niektórzy z starszego duchowieństwa narzekali, że parafia Św. Józefa została dana pod opiekę Zgromadzeniu, które już ma kilka parafii w Diecezji i ci są przyjaciółmi i wychowankami szkoły św. Hieronima, dlatego myślę, że dla zachowania harmonii i współpracy, byłoby najlepszym, aby biorąc St. Stanisława, co oczekuje, zrezygnujecie z posługi u Św. Józefa. Ta ostatnia parafia ma pewnie poważne niedogodności, czyli opieka nad dwoma instytucjami: jedną przeznaczoną dla pacjentów z gruźlicą, a druga dla pacjentów umysłowo chorych. Dochodzi do tego nasz szpital oraz obciążenie długiem, który wynosi ponad osiemdziesiąt tysięcy dolarów, a parafia ma małą ilość członków. Zmiana o której mowa pozwoliłaby na uwolnienie dwóch z waszych księży, tak bardzo potrzebnych właśnie teraz. Ojciec Dentiger, który wykłada Pismo Święte na Uniwersytecie McMaster, mógłby pomagać w polskiej parafii. Ojciec Wilbert Meyer potrzebuje dobrego wypoczynku, z racji, że nie czuje się dobrze od pewnego czasu i cierpi z powodu choroby swojej matki i jej śmierci. Jeżeli jesteś przekonany do tych zmian parafii, prosiłbym cię o wysłanie notki, gdyż pragnę zakończyć listę zmian księży dla nowego dyrektorium. Proszę, przyślij mi także nazwisko nowego polskiego proboszcza tak szybko jak to będzie możliwe.

W dobrej pamięci i w duchu wdzięczności za wspomnienia związane z twoją ubiegłoroczną wizytą i z nadzieją na ujrzenie ciebie tutaj wkrótce, abyśmy mogli naradzić się na temat tak spodziewanego rozwoju pracy edukacyjnej i z dobrymi życzeniami i modlitwą,

ja serdecznie oddany w Chrystusie Królu
J. McNally,
Biskup Hamiltonu

(ACRR 39142)